

THE SPEECH ACT OF REPRIMANDING IN THAI

Mr.Wison Sukwisith

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

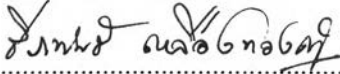
Academic Year 2004

ISBN 974-17-6842-7

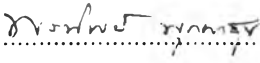
หัวข้อวิทยานิพนธ์   วัฒนธรรมการบริโภคในภาษาไทย
โดย   นายวิสันต์ สุขวิสิทธิ์
สาขาวิชา   ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง

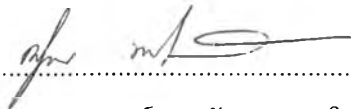

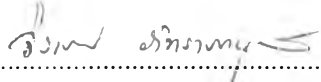
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ พุกมาสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์จิราภรณ์ ภัทรากานุกัทร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เทพี จรัสรุ่งเกียรติ)

นายวิสันต์ สุทธิสิทธิ์: วัจนกรรมการบริภาษในภาษาไทย. (THE SPEECH ACT OF REPRIMANDING IN THAI) อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. ๑๔๐ หน้า. ISBN ๙๗๔-๑๗-๖๔๔๒-๗

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาวัจนกรรมการบริภาษในภาษาไทย โดยใช้ข้อมูลจากบทสนทนาในนวนิยาย และบทสนทนาในชีวิตจริง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ร่วมเหตุการณ์และผู้สังเกตการณ์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริภาษในภาษาไทยใช้กลวิธีการบริภาษ ๓ กลวิธี คือ ๑) กลวิธีการบริภาษแบบตรงไปตรงมา ซึ่งได้แก่ การบริภาษด้วยคำหยาบ และ การบริภาษด้วยคำที่มีความหมายทางลบ ๒) กลวิธีการบริภาษแบบอ้อม ซึ่งประกอบด้วย ๕ วิธี คือ การใช้ถ้อยคำนัยแฝง การเปรียบเทียบ การใช้คำริ่นหู การบริภาษแบบไม่เจาะจงเป้าหมาย และการสร้างบริภาษสิ่งอื่น และ๓) กลวิธีเสริมการบริภาษ ซึ่งได้แก่ การใช้คำหยาบที่มีนัยเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และการใช้คำอุทานเพื่อแสดงความรู้สึกทางลบ ถ้อยคำบริภาษสะท้อนให้เห็นค่านิยมบางประการในสังคมไทย เช่น การไม่เคารพเชื้อฟังผู้อาวุโส การว่าร้ายผู้อื่น เป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ การมีสติปัญญาน้อยหรือผิวคล้ำถือว่าเป็นด้อยในสังคมไทย เป็นต้น

ส่วนผลของการบริภาษที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกบริภาษนั้นพบว่า กลวิธีการบริภาษต่างๆนั้นสามารถส่งผลกระทบต่อผู้ถูกบริภาษใน ๓ ลักษณะ คือ การแสดงว่าผู้ถูกบริภาษไม่ได้รับความเคารพจากผู้บริภาษ แสดงว่าผู้ถูกบริภาษเป็นผู้ที่สังคมไม่ยอมรับ และกีดกันผู้ถูกบริภาษออกจากกลุ่ม

ภาควิชา.....ภาษาไทย.....ลายมือชื่อนิติ.....
สาขาวิชา.....ภาษาไทย.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา....๒๕๔๗.....

วิสันต์ สุทธิสิทธิ์
ผศ.ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง

4480201422 : MAJOR THAI

KEY WORD: REPRIMANDING / SPEECH ACT / STRATEGY / EFFECT.

WISON SUKWISITH: THE SPEECH ACT OF REPRIMANDING IN THAI. THESIS ADVISOR:
ASST.PROF.NATTHAPORN PANPOTHONG, PH.D. 140 pp. ISBN 974-17-6842-7

This research aims at examining the speech act of reprimanding in Thai. The data elicited includes conversations from six novels as well as daily interaction where the researcher participated or observed.

It is found that Thai speakers adopt both direct and indirect strategies of reprimanding. The direct strategies include cursing and using words or idioms with negative meaning. The indirect strategies consist of 5 substrategies. That is, using verbal irony with sarcastic intent, using metaphor to criticize the target, using euphemism, using ambiguous insults, and attacking others related to the target. It is also found that the speaker sometimes uses supporting strategies which include using words expressing negative feeling towards the target. It is also found that expressions used in the act of reprimanding reflect some values in the Thai society. For instance, being aggressive or not obedient to elders and talking against others are considered unacceptable in the society. Being a slow thinker or having dark complexion are considered to be inferior in the Thai culture.

In terms of the effect to the target, this study reveals that the act of reprimanding can threaten the target in 3 ways. That is, showing that the target is not recognized by the speaker, showing that the target is not accepted to the society, and dissociating the target.

Department.....Thai..... Student's signature..... *W. Sukwisith.*
Field of study.....Thai..... Advisor's signature..... *Natthaporn Panporthong*
Academic year.....2004.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่ให้แนวคิดและคำแนะนำอันทรงคุณค่า ตลอดจนสละเวลาตรวจทาน แก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ยามใดที่ผู้วิจัยมีปัญหาดิตขัด หากได้เรียนปรึกษา ก็จะได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทางวิชาการหรือไม่ก็ตาม ครูจึงเป็นที่พึ่งแก่ศิษย์อย่างแท้จริง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข อาจารย์จิราภรณ์ ภักธราภานุภัทร และอาจารย์ ดร.เทพี จรัสจรุงเกียรติ ที่ได้กรุณาซึ่งชอบพร้อมต่างๆ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ทุกระดับ "ผู้ประสาทวิชา อบรมจริยา" ชัดเกล้า หล่อหลอมศิษย์จนเป็นศิษย์คนนี้ ตลอดจนบูรพาจารย์ที่แผ้วถางหนทางแห่งการศึกษารัฐบาลและภาษาไทย ให้ศิษย์ในชั้นหลังได้เดินตาม ซึ่งศิษย์สำนึกพระคุณนี้อย่างมิรู้ลืม

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ให้ทุนพัฒนาอาจารย์สาขาขาดแคลน ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๖ เพื่อสนับสนุนการวิจัย

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ คุณพ่อวิฑูรย์ สุขวิสิทธิ์ และคุณแม่อรุณี สุขวิสิทธิ์ ที่ให้ความรัก ความอบอุ่น คอยเอาใจใส่และมอบกำลังใจ ซึ่งเป็นยิ่งกว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกื้อหนุนการศึกษาของลูกคนนี้ ขอขอบพระคุณ คุณย่าอรรณพ สุขวิสิทธิ์ คุณปู่ประสพ สุขวิสิทธิ์ ที่คอยดูแล และทำทุกอย่างเพื่อหลานคนนี้อย่างดีตลอด และต้องขอขอบคุณ ครอบครัวสุขวิสิทธิ์ และครอบครัวกฤษเพชร ทุกคนที่ห่วงใย ใต้ถาม และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกคน ทั้งเพื่อนร่วมรุ่นในระดับปริญญาตรีที่พร้อมให้กำลังใจ กำลังใจ รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะในทุกครั้งที่ผู้วิจัยต้องการ ทำให้ผู้วิจัยชุ่มชื่นและมีกำลังใจจนลุล่วง และเพื่อนร่วมรุ่นในระดับปริญญาโท คุณสุชาติ พิบูลย์วงศ์ดี คุณสุพัตรา อุตมั่ง คุณปวีณา วัชรสุวรรณ คุณสุภัทร แก้วพัตร คุณปฤดา มโนมัยวิบูลย์ คุณธัญดา จิรมธรร ที่คอยเป็นกำลังใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณพรรณธร ครุฑเนตร ที่ช่วยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนเกิดเป็นข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัยครั้งนี้ และคุณวงเดือน คัยนันท์ ที่เกื้อกูลเรื่องการจัดพิมพ์รายงานและวิทยานิพนธ์ในช่วงต้นเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณทุกความปรารถนาดี ที่กำซาบซึมอยู่ในทุกตัวอักษรของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๒
๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย.....	๒
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย.....	๒
๑.๕ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๔
๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๔
๑.๗ นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๕
๑.๘ ทบทวนวรรณกรรม.....	๗
๑.๘.๑ แนวคิดเรื่องคำต้องห้าม.....	๗
๑.๘.๒ แนวคิดเรื่องถ้อยคำนัยแฝง.....	๘
๑.๘.๓ แนวคิดเรื่องภาษาสุภาพของบราวน์และเลวินสัน.....	๑๐
บทที่ ๒ กลวิธีการบริภาษ.....	๑๒
๒.๑ กลวิธีการบริภาษแบบตรงไปตรงมา.....	๑๒
๒.๑.๑ การบริภาษด้วยคำหยาบ.....	๑๓
๒.๑.๑.๑ การใช้คำหยาบที่กล่าวถึงข้อบกพร่องของผู้ถูกบริภาษ.....	๑๔

๒.๑.๑.๑.๑	การใช้คำหยาบที่กล่าวถึงการกล่าวเท็จ.....	๑๔
๒.๑.๑.๑.๒	การใช้คำหยาบที่กล่าวถึงการกระทำที่ไม่ใช่ ธุระตน.....	๑๕
๒.๑.๑.๑.๓	การใช้คำหยาบที่กล่าวถึงผลของการกระทำที่ไม่ดี....	๑๖
๒.๑.๑.๒	การใช้คำที่หมายถึงสิ่งต้องห้ามเพื่อบริภาษ.....	๒๐
๒.๑.๑.๒.๑	ใช้จำนวนที่ประกอบด้วยคำที่หมายถึง สิ่งต้องห้าม.....	๒๐
๒.๑.๑.๒.๑	การใช้อุปลักษณะที่ใช้สิ่งต้องห้ามเป็นแบบเปรียบเทียบ.....	๒๖
๒.๑.๒	การบริภาษด้วยคำที่แสดงความหมายทางลบ.....	๓๑
๒.๑.๒.๑	การใช้คำที่มีความหมายประจำรูปในทางลบ.....	๓๒
๒.๑.๒.๑.๑	การใช้คำที่มีความหมายทางลบเกี่ยวกับความคิด และสติปัญญา.....	๓๒
๒.๑.๒.๑.๒	การใช้คำที่มีความหมายทางลบเกี่ยวกับการ ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทางวาจา.....	๓๘
๒.๑.๒.๑.๓	การใช้คำที่มีความหมายทางลบเกี่ยวกับการกระทำ และความประพฤติ.....	๔๐
๒.๑.๒.๒	ใช้จำนวนเพื่อแสดงข้อบกพร่องของผู้ถูกบริภาษ.....	๔๙
๒.๑.๒.๒.๑	ใช้จำนวนที่กล่าวถึงการไม่เชื่อฟังหรือ ไม่กตัญญูต่อผู้อาวุโส.....	๕๐
๒.๑.๒.๒.๒	ใช้จำนวนที่กล่าวถึงความคิดและสติปัญญา ที่ไม่ดี.....	๕๒
๒.๑.๒.๒.๓	ใช้จำนวนที่กล่าวถึงความไม่ขยันหมั่นเพียรและ ไม่จริงจังกับการงาน.....	๕๕
๒.๑.๒.๒.๔	ใช้จำนวนที่กล่าวถึงการว่าร้ายผู้อื่น.....	๕๗
๒.๒	กลวิธีการบริภาษแบบข้อม.....	๕๙
๒.๒.๑	ใช้ถ้อยคำนัยผกผัน.....	๖๐
๒.๒.๑.๑	ใช้ถ้อยคำนัยผกผันแบบต่างๆ.....	๖๔
๒.๒.๑.๑.๑	ใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตามรูปขัดกับถ้อยคำ ใกล้เคียง.....	๖๔

รายการอ้างอิง..... ๑๓๔

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... ๑๔๐

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑.๑ แสดงการเปรียบเทียบเงื่อนไขวัจนกรรมการบริภาษกับวัจนกรรมใกล้เคียง.....	๖
ตารางที่ ๒.๑ แสดงประเภทของคำบริภาษอย่างตรงไปตรงมา.....	๕๘
ตารางที่ ๒.๒ แสดงกลวิธีเสริมการบริภาษ.....	๑๐๗
ตารางที่ ๓.๑ แสดงกลุ่มความหมายของคำบริภาษที่ใช้เนื้อความเพื่อบริภาษ.....	๑๑๙

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงวิธีการบริหารแบบข้อม.....	๙๕
--	----